

”Kielimuurinmurtajat” – ”Språkbarriärsbrytare”

Seminariserie och diskussionsutbyte i Fennoskandia

Seminaarisarja ja keskustelutilaisuus Fennoskandiassa.

Kutsu murtamaan kielirajoja

Kuinka ylittää kielirajat ja tulla kaksikieliseksi? ”Kielimuurinmurtajat”-seminaareissa kerätään kielimuurin ylittäneiden ihmisten kokemuksia ja esitellään esimerkkeinä niitä edelläkävijöitä, jotka ovat sen tehneet. Esimerkkisarjaan valitut kolme edelläkävijää ovat: Lars Levi Leastadius (Karesuando, Pajala), Ragnar Lassinantti (Pello) ja Oskari Tokoi (Kannus). He ovat vaikuttaneet yli sadan vuoden aikana Keski-Pohjanmaan ja Tornionlaakson alueiden kaksikielisyteen ja koko Pohjolan historiaan.

Om att gå över språkgränser och bli tvåspråkig, men hur?

Seminarier tar upp metoder och presenterar människor, som kan berätta hur man kan göra det. Som ledstjärna har vi valt tre över 100 år gamla män, som alla varit verksamma vid språkgränsen och haft stor betydelse i Nordens historia.

”Kielimuurinmurtajat” – Språkbarriärsbrytare och attitydsförändrare:

Lars Levi Leastadius (Karesuando, Pajala), Ragnar Lassinantti (Pello) och Oskari Tokoi (Kannus). Projektet utgår ifrån deras livsgärningar som samhällsförändrare. Vi beaktar den tvåspråkiga gränsmiljön som drivkraft och inspiration i Österbotten och Tornedalen som exempel.

”Kielimuurinmurtajat” -seminaarisarja Fennoskandiassa

Teemme kiinnostavia retkiä kielimuureille ja niiden murtajien kotiseuduille. Kierrämme muun muassa Perä- eli Kaihnuunmeren ympäri, vaellamme Keski-Pohjanmaalla ja Tornionlaakson molemmilla puolilla sekä kokoonnumme laivaseminaariin Merenkurkussa.

Seminaareissa keskustellaan, kuinka elämä kielirajalla on muokannut ihmistä. Retkillä tutustutaan rajoihin ja kielirajoihin sekä etsitään vastausta kysymykseen, kuinka oppia toinen kieli ja päästä kielimuurin yli.

Johtotähtenä on kolme merkittävää historiallista toimijaa ja kielimuurin murtajaa, joiden yhteiskunnallisen aktiivisuuden voima kumpusi rajaseudun elämästä:

Oskari Tokoi syntyi kielirajalle kaksikieliseen lapsuudenkotiin. Hänen Amerikassa viettämänsä aika vahvisti hänen kielitaitoansa ja maailmankuvaansa.

Ragnar Lassinantti mursi kielimuurin Ruotsissa, rakensi Pohjoiskalotin yhteistyötä.

Lars Levi Leastadius oli myös monien muurien murtaja ja raittiusmies Tokoin tavoin.

Vårt mål är att ordna plattform för diskussioner i Haparanda, Kannus, Kronoby, Matarengi, Pajala och Karesuando.

Tavoitteenamme on koota kielimuurin ylittäjiä ja siitä kiinnostuneita ihmisiä yhteisiin tapahtumiin, kursseille ja seminaareihin sekä tutustua Länsi- ja Itä-Pohjan historiallisiin kohteisiin Perämeren rannoilla sekä Tornionjokilaakson ja Keski-Pohjanmaan kielirajoihin.

Seminaarisarja toteutetaan keväällä 2019, kun Suomi Ruotsi 1809 -merkivuodesta on kulunut 210 vuotta. Sarja sisältää opintopiirejä sekä retkiä laivalla ja pikkubussilla reiteillä: Kannus – Kruunupyö – Oravainen – Vaasa – Uumaja – Ratan – Bjuröklubb – Haaparanta – Pello – Pajala – Karesuvanto.

Seminaarisarjan ohjelma toukokuun viikoilla 20 ja 21

Pohjanmaan ohjelma viikolla 20

Kurssi Haaparannalla maanantaina 29. huhtikuuta klo 13.00-16.00, käynti Saivaaran kivikausi-kylässä ja Kukkolankoskella, jossa mahdollisuus saunomiseen ja yöpymiseen.

Kurssi Kannus 14. toukokuuta klo 18.00 Työväentalolla
teema: Tokoin jäljillä, Muurmannin legiona ja USA. Luento: Jouni Korkiasaari ja Juha Tainio

”Kielimuurinmurtajat” -seminaari 15. toukokuuta Kannuksessa Juhani Vuorisen lukiolla 10.00-11.00. Kansakoulun 150-vuotisjuhla, joka jatkuu kaupungintalon auditoriossa 13.00-15.00 Oskari Tokoin syntymäpäivänä. Luennot: Jouni Korkiasaari: ”Tokoin jäljillä Amerikassa”, Matti Ruuska: ”Kannuksen kouluhistorian omat koulumuistot”, Paaavo Lounela: ”Sahlgren, Björklund, Bergroth Kannuksen kansakoulun isät”, Juha Tainio: ”Muuttajat rautatieasemalla ja Gustav von Numers”. Rainer Smedman: ”Tokoin elämäntarina tv-dokumentti”.

Matka Kannuksesta 16–17. toukokuuta tutustumme Pähkinäsaaren ja Majavasaaren rajamerkkeihin sekä Perämeren muihinkin rajoihin. Yövyimme Lövängerissa.

”Kielimuurinmurtajat” -seminaari Haaparannalla perjantaina 17. toukokuuta klo 13.00-16.00. Teemana Pohjoiskalotti, ruotsinsuomalaisuus, Ragnar Lassinantti sekä ”Ragnarin raatio”. Mukana seminaarissa muun muassa: Ruotsinsuomalaisen valtuuskunnan pj Eivor Olofsson, Hannele Kenttä, Raija Hiivala, Eine Pirilä ja Peter Hagström sekä muita asiantuntijoita. Seminaarin jälkeen matka jatkuu Kannukseen.

Keski-Pohjanmaan rajat ja kielirajat tutkitaan lauantaina 18. toukokuuta. Teemme retken Kannuksen kivikautiselle asuinalueelle ja Pähkinäsaaren rauhan rajalle. Retki jatkaa tutustumaan 1809 välirauha-aiheeseen Lohtajan pappilassa, josta jatketaan Vattajanniemen, Kokkolan ja Kruunupyön kohteiden jälkeen yöksi Kannukseen tai Juuttaan ja Oravaisten kautta yöksi lähelle Vaasaa.

Laivaristeily sunnuntaina 19. toukokuuta m/s Wasa Express -laivalla klo 7.30-18.30. ”Kielimuurinmurtajat” -seminaari 8.00-11.00. Alustajina ovat mm. siirtolaisuustutkija Jouni Korkiasaari ja projektipäällikkö Magnus Enlund (Siirtolaisuusinstituutti), kunta- ja aluevaltuutettu Bengt Westman ja kielikoulun opettaja Leena Westman, toimittaja Juha Tainio ja sukututkija Ulf-Peter Granö. Puhetta johtaa järjestöneuvos Kauppi Virkkala. Ruotsiin jäävät seminaarivieraat jäävät täällä pois laivasta ja osa jatkaa kohti Haaparantaa.

Tornionlaakson ohjelma viikolla 21

”Kielimuurinmurtajat Tornionlaaksossa”:

Torstaina 23. toukokuuta: Matkalle lähtö Kannuksesta. Seminaari Haaparannalla klo 13.00-15.00 SveFi-kansankorkeakoululla. Teemana Pohjoiskalotti, ruotsinsuomalaisuus, Ragnar Lassinanti sekä ”Ragnarin raatio”. Seminaari järjestetään yhteistyössä vähemmistökielivaltuuskunnan ja ABF, SveFi-kansankorkeakoulun kanssa. Yöpyminen Haaparanta-Torniossa.

Perjantaina 24. toukokuuta. Tutustumme Matarengin kirkkoon, napapiiriin Juoksengissa, Pajalan Laestadius-museoon ja Köngäksen ruukkiin. Oppaana Helena Haapaniemi. Yöpyminen Karesuvanossa.

Karesuvanto lauantai 25. toukokuuta: Kielimuurinmurtajat -seminaarissa 13.00-16.00 paneudumme Laestadiusen kielirajoihin ja ”Ragnarin raation” maisemiin tunturikansan kveenimaan perspektiivistä, asiantuntijoina Björnar Seppola ja Gertrud Monlund. Seminaarin jälkeen matka jatkuu Vittangin, Svappavaaran ja Jukkasjärven kautta Kiirunaan.

Sunnuntaina 26. toukokuuta paluumatka Jällivaaran, Överkalixin kautta Kaihuunväylää seuraten Kannukseen.

Laivaseminaarin aikataulu ja hinnat

Laivaseminaariin 19. toukokuuta kuuluu seminaaritapahtuma ja yhdensuuntainen reittimatka Wasalinen laivalla (Vaasa–Uumaja) tarjoiuineen pakettihintaan 47.50 €/ henkilö. Se sisältää myös matkan pikkubussilla Haaparanta-Kannus-Vaasa (Haaparannalta 17. toukokuuta ennakoon ilmoittautuneille) ja laivaseminaarin.

Meno-paluu seminaaristeily 19.5.2019 Vaasa–Uumaja–Vaasa Wasalinen laivalla sisältää laivaseminaarin tarjoiuineen (Saaristolaispöytä). Hinta 81.50 €/henkilö.

Ilmoittautumiset tiistaihin 30. huhtikuuta 2019 mennessä sähköpostilla yhteyshenkilölle: kauppi.virkkala@kaustinen.fi. Tiedustelut Kauppi Virkkala Puh. +358 400165045.

Ilmoittauduttaessa annettava sukunimi, etunimi, syntymäaika (ppkkvv). Risteilymaksut maksettava 10. toukokuuta 2019 mennessä. Tilittieto ja maksuohje lähetetään ilmoittautuneille sähköpostilla viikkoa ennen. Matkaliput saa Vaasan satamaterminalista matkapäivänä 19.toukokuuta 2019 klo 7.00 alkaen.

Laivaseminaarin aikataulu: Laivaannousu 19. toukokuuta klo 07.30. Laiva lähtee klo 08.00. Kielimuurinmurtajat-seminaari klo 8.00 – 11.00. Laiva saapuu Uumajaan klo 11.00 (ruotsinaikaa).

Ilmoittautumiset ja hintatiedustelut Perämeren ympärimatkalle historiallisiin kohteisiin ja kieliseminaareihin Haaparannalla, Karesuvannossa ja Kannuksessa. Juha Tainio puh. +358 440 47 06 13. S-posti juha.tainio@utu.fi.

Kielimuurinmurtajat -työryhmä:

Juha Tainio, toimittaja

Kauppi Virkkala, järjestöneuvos

Työryhmän jäsenet ovat syntyneet kielirajalle Kannukseen ja Kaustiselle. He ovat tehneet työuransa kielirajoja ylittäen, jossa he ovat tutustuneet moniin kielimuurin murtajiin ja heidän kokemuksiinsa.

Kauppi Virkkala on toiminut Kaustisen kansanmusiikkijuhlien käynnistäjänä ja Keski-Pohjanmaan maakuntaliitossa muun muassa Perämerenkaaren yhteistyöprojektin kehittäjänä.

Juha Tainio on työskennellyt radiotoimittajana YLE Kokkolassa ja Sveriges Radiossa muun muassa SR Sisuradion Haaparannan toimituksessa.

Yhteyshenkilö:

kauppi.virkkala@kaustinen.fi. Puh. +358 400 165045.

Kysymyksiin vastaa myös Juha Tainio +358 44 0470613

Muutokset luennotsijoissa mahdollisia.

Svenska Kulturfonden tukee hanketta.

Hanke on mukana Siirtolaisuusinstituutin 45-juhlavuoden tapahtumissa.

**Svenska
kulturfonden**